

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

อนันต์ พรหมบังเกิด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2547

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974-9501-11-X

**THE JOB SATISFACTION OF GOVERNMENT OFFICIALS
IN THE OFFICE OF
EDUCATION SERVICE AREA IN NAKHON SI
THAMMARAT PROVINCE**

ANAN PROMBUNGKIRT

**Presented in Partial Fulfillment for the Requirement of Master
Of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2004**

ISBN 974 – 9501- 11 - X

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย

นายอนันต์ พรหมบังเกิด

สาขา

การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์)

..... กรรมการ

(ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์)

..... กรรมการ

(อาจารย์นิติยารัตน์ คงนวลีก)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทร์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์)

..... กรรมการ

(ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์)

..... กรรมการ

(อาจารย์นิติยารัตน์ คงนวลีก)

..... กรรมการ

(นายสันติ แสงระวี)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพล เรืองรอง)

(ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นายอนันต์ พรหมบังเกิด
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์นิตยารัตน์ กงนาถีก ดร. วีระยุทธ ชาตะกาญจน์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับความพึงพอใจและเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ตามตัวแปรตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และภูมิถิ่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เขต 2 เขต 3 และเขต 4 จำนวน 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONEWAY ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและด้านเงินเดือน ข้าราชการมีความพึงพอใจในระดับปานกลางและพบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงมากเป็นลำดับแรกและค่าเฉลี่ยด้านเงินเดือนอยู่ในระดับต่ำสุด

2. ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชตำแหน่งสายบริหารและตำแหน่งสายปฏิบัติการ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทั้งรายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี 10 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้าราชการมี

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และ ด้านการปกครองบังคับบัญชา นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4. ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้าราชการมีความพึงพอใจแตกต่างกันในด้านการยอมรับนับถือ และ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5. ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอที่ตั้งสำนักงานเขตกับข้าราชการที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกอำเภอที่ตั้งสำนักงานเขต มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทั้งรายด้านและรวม โดยทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The Title	The Job Satisfaction of the Government Officials in the Office of Educational Service Area in Nakhon Si Thammarat Province
The Author	Mr. Anan Prombungkirt
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Thongchai Massupong
Thesis Advisors	Dr. Weerayut Chatakan Mrs. Nitayarat Khongnaluk

This research aimed to study the level and the comparison of job satisfaction of the government officials in the Office of Educational Service Area in Nakhon Si Thammarat Province. The variables used in the study were the position, experience, educational level and place of birth.

The samples used for the study were 235 government officials in the Office of Educational Service Area in Nakhon Si Thammarat. The data collection instrument was a 60 item rating scale questionnaire. The data were analyzed by the percentage, mean and standard deviation, the t-test and Oneway anova were used to test the hypotheses.

The result of the study were as follows:

1. The job satisfaction level of the government officials in the Office of Educational Service Area in Nakhon Si Thammarat, as a whole and most of individual aspects were at a high level. However, the job satisfaction of the government officials in the advancement and the salary was at a moderate level. It was also found that the job satisfaction of the government officials in the responsibility was at the highest level and in the salary was at the lowest level.
2. Based on work positions, as a whole, and as individual aspects, there was no significant difference between the administrators and the government officers.
3. Based on experience, as a whole, there was no significant difference in the job satisfaction, in the group with less than 10 years, 10-20 years and more than 20 year experience. But as individual aspects were considered, there was a significant difference at the level of .05 in the recognition, the advancement, the policy and administration, the working condition and the supervision. For other factors, there was no significant difference.
4. Based on their educational level, there was no significant difference for the job satisfaction in the group with less than the bachelor degree, the bachelor degree and higher than the bachelor degree. But, as individual aspects were considered, there was a significant difference at the level of .05 in the recognition and the advancement. For the other aspects, there was no significant difference.
5. Based on place of birth, as a whole and as individual aspects, there was no significant difference for job satisfaction between the group of government officials who stayed in the same district of the office of Educational Service Area and those who stayed outside the district.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์นิศยารัตน์ คงนาลีก และ ดร.วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณคุณสมคิด เกตุแก้ว ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 คุณสันติ แสงระวี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 และคุณประดิษฐ์ ทองคำปลิว หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต 1 เขต 2 เขต 3 และเขต 4 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยและตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณคุณณิษฐา อำนัคมณี ที่กรุณาให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลและขอขอบคุณคุณเฉลิมชาติ พรหมบังเกิดและครอบครัว ที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เขต 2 เขต 3 และเขต 4 และบิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ได้สั่งสอนอบรมมาจากอดีตจนปัจจุบัน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

อนันต์ พรหมบังเกิด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในยุคปัจจุบัน.....	11
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.....	13
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่เกี่ยวข้องกับเขตพื้นที่การศึกษา.....	15
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	17
ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	17
ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	19
มาตรการวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	21
หลักการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	22
ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	25
ทฤษฎีแบบจำลองของพอร์เตอร์และลอคเลอร์.....	25
ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอรัชเบอร์เกอร์.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ทฤษฎี x และทฤษฎี y	27
ทฤษฎีการงูใจของมาสเตอร์.....	29
ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	37
ผลงานวิจัยในประเทศ.....	37
ผลงานวิจัยในต่างประเทศ.....	42
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากร	48
กลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ.....	51
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	53
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	95
ภาคผนวก ข หนังสือที่ใช้ติดต่อหน่วยงาน.....	97
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	106
ประวัติผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามตำแหน่ง สายบริหารและกลุ่มงานของข้าราชการสายปฏิบัติการ.....	49
2. แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสำนักงานเขต.....	51
3. แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพที่มีความ แตกต่างกันด้านเพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา เงินเดือน และ ภูมิภาค.....	57
4. แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกเป็นรายด้าน.....	59
5. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ระหว่างสายบริหารกับสายปฏิบัติการ.....	61
6. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป.....	62
7. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป.....	64
8. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปีและ 21 ปีขึ้นไป ด้านการยอมรับนับถือ ระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่.....	66
9. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไปด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปีและ 21 ปีขึ้นไปด้านนโยบายและการบริหาร ระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายชื่อ.....	67
11. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปีและ 21 ปีขึ้นไปด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายชื่อ.....	68
12. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปีและ 21 ปีขึ้นไปด้านการปกครองบังคับบัญชา ระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายชื่อ.....	68
13. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี.....	69
14. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี.....	71
15. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ด้านการยอมรับนับถือ ระหว่างค่าเฉลี่ย เป็นรายชื่อ.....	73
16. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ระหว่างข้าราชการที่มี ภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับนอกอำเภอ ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	75

